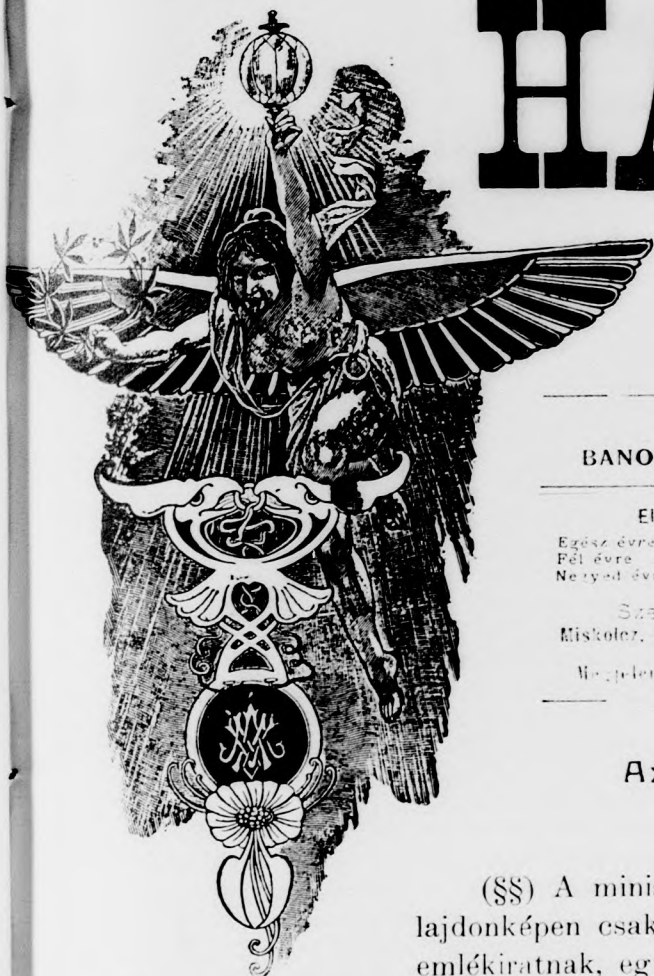

HALADÁS

VASÚTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
A MISKOLCZI MAV ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Elfizetési ára:

Egész évre ... .. 8 korona
Fél évre ... .. 4 korona
Negyed évre ... .. 2 korona

Szerkesztőegység
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre ... .. 14.- kor.
Fél évre ... .. 7.- kor.
Negyed évre ... .. 3.50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nem etia balesetbiztosító rész-
társ-nál 2000 koronára halál esetre
és 3 00 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

Az intézet páriái érdekében!

Miskolcz, 1904. márczius 26.

(§§) A miniszterhez benyújtott memorandum, mely tulajdonképen csak kiegészítő pótléka az 1901-ben átadott emlékiratnak, egyik pontjában a kocsirendezők, váltóőrök és mozdonyfűtők helyzetének javítása érdekében azt kívánja, hogy szolgálati idejük a teljes fizetéssel való nyugdíjazásra 24, illetve 20 évben állapíttassék meg.

Jogos és méltányos ez a kívánság s teljes jó akarattal ajánljuk az illetékes körök figyelmébe a vasutintézet ezen páriáinak igazságos ügyét.

Páriáknak nevezzük őket, mert azok valósággal.

Egyfolytában huszonnégyszáz órán át esőben, zivatarban, fagyban s rekkenő hőségben, életük és testi épségük folytonos veszélyeztetésével végzett nehéz szolgálatukért megérdemelnék a kocsirendezők, hogy ennek a nehéz szolgálatnak rekompenzációjaként a vonatkísérő személyzetre nézve fenálló nyugdíj-szabályok alkalmazásával 24 évi szolgálat után teljes évi fizetésükkel egyenlő nyugdíjban részesüljenek.

Nem annyira terhes a váltóőrök szolgálata, miután mégis védett helyen töltik szolgálati idejük nagy részét s folytonosan nincsenek kitéve az időjárás szeszélyeinek, másrészt pedig szolgálatuk életükre és testi épségükre veszélylyel nem jár, — de viszont velük szemben azt kell figyelembe venni, hogy élet- és vagyonbiztonság feletti örökös van a kezükbe letéve s ez a nagy erkölcsi és anyagi felelősséggel járó szolgálat méltán megkívánja, hogy éber katonái a nyugdíjidő tekintetében előnyben részesüljenek.

Nagy mértékben áll ez a fűtőkre. A testi szervezetet teljes mérvben igénybe vevő szolgálatuk, a mely fáradságot nem ismer, hanyagságot nem tűr

s a mely idő előtt rokkanttá teszi az erőteljes férfiakat, — talán legelső sorban érdemelné meg azt a méltányosságot, hogy az abban eltöltött idő a teljes fizetéssel való nyugdíjazás tekintetében a minimumra leszállíttassék.

A mozdonyszemélyzet és a vonatkisérek ez idő szerint a nyugdíjintézeti alapszabályok értelmében 24 évi szolgálat után teljes fizetésükkel egyenlő nyugdíjra szereznek igényt. Tekintve azt, hogy ezen alkalmazottak közül a legterhesebb szolgálatot éppen a mozdonyfűtők végzik, a mely szolgálattal például a személyvonatokkal utazó kalauzok szolgálata össze sem hasonlítható, — nézetünk szerint a nyugdíjalapszabályok ezen rendelkezése a vonatszemélyzetet aránytalan előnyben részesíti a mozdonyfűtőkkel szemben.

Ezen aránytalanságon segitendő, hozta javaslatba a memorandum, hogy a mozdonyfűtők szolgálati ideje a teljes

fizetéssel való nyugdíjazásra husz évben állapíttassék meg.

Utalva a méltányosság követelményeire, ismételten is felhívjuk az illetékes körök jóakarató figyelmét ezen sorainkra.

A forgalmi tisztviselők.

Irta: Angyal József.

Márcz. 26.

Vajjon mikor jön el az ő megváltásuk ideje? Mikor lesz vége annak a vezeklésszerű helyzetnek, melyben ma sínylenek, melynek nem látni az elejét, nem a végét és a mi fő, még az okát sem tudni. Nem tudnak semmit, csak érzik, hogy ők az intézet mostoha gyermekei.

Valami sötét végzet nyugodhat azon a szolgálaton, melyet végeznek.

A míg ők a sokat emlegetett s sokszor felhozott fárasztó és küzdelmes éjjeli szolgálatok terheit legközvetlenebbül érzik s legközvetlenebbül roskadoznak azok sulyai alatt, addig az ő terhes szolgálatukat általánosítva, mások érnek el eredményt. Mások szedik le a gyümölcsöt, melyet az ő fáradhatatlanságuk érlelt meg s melynek az ő egészségük volt az éltető eleme s csak mikor erejük fogytán elviszik előlük az eredményt, akkor zúdul fel halkan a jajszavuk.

TÁRCZA.

Futó felhők.

(Három levél.)

— Lemásolta: Remington —

I.

Kedves Annám!

Keserű környeket hullatva, fájó szívvel fogok hozzá ehhez a levélhez, mely hírül viszi neked a te szerencsétlen barátnőd sorsát. Azt írtam a multkori levelemben, hogy boldog vagyok, elértem ábrándjaim megvalósulását s ime, egy pár nap alatt vége va: mindennek.

Gondold csak; ő, az álnok, a hűtlen, — már nem szeret, hiába beszélt annyi szépet, hiába esküdött égre-földre; elfordult tőlem s most egy másikkal kezd, előlről a játékot.

Hogy is hihettem azoknak a mézes-mázos szavaknak; hogy nem gondoltam meg, hogy ő is csak olyan csapodár lepke, mint a többiek, kik a pillanatnak élnek s egy percz üdvösségeért mindent készek feláldozni.

De Istenem! Mit is irkállok már itt összevissza? Mintha bizony lett volna annyi erőm, hogy eltaszítsam magamól, mikor megakart ölelni; vagy képes lettem volna rá, hogy a csókját ne viszonozzam, mikor olyan nagyon, nagyon édes volt!

Oh nem, nem!

Meg aztán minek is titkoljam, hiszen szerettem is! Szerettem még most is forrón, végtelenül, pedig nem érdemes a hűtlen még egy jó szóra, egy tekintetre sem!

De hát hiába, az erős szerelem gyöngévé teszi az embert. Látod, édes Annám, még filozofálni is kezdek már, annyira el vagyok keseredve.

Csak arra intelek téged, hogy valahogy ne higj annak a fiatal embernek, aki szép szavakkal a szivedre akar beszélni. Ne higj olyanoknak, mert majd ugy találsz jární, mint én, pedig hidd el, őszintén óhajtom a boldogságodat.

Istenem, Istenem! milyen irigy is leszek rád egyszerre, ha elgondolom, hogy te még lehetsz boldog, de én már — sohasem! Csak azért ne engedd magadat a szép szavaktól elcsábíttatni, mert aki szép szavakba öltözteti az érzelmeit, az rendesen csak ámitó, hazug.

Az a szép külső burok nem rejt semmit, hiába ígér annyi jót, annyi szépet.

Maradj te az egyszerű mellett, aki minden költőség nélkül csak annyit mond, hogy:

— Én szeretem magát. Jöjjön hozzám, legyen a feleségem.

Aki egy lép fel, annak hihetsz.

Milyen bohó vagyok is én! Fiatal, tapasztalatlan létemre tanácsokat akarok neked adni, okos, bölcs tanácsokat, amelyekkel magam sem tudok élni. Ne gondold, hogy én tudnék úgy tenni, ahogy most leírtam.

de halkán, mert akkor már nincs erejük impo-
nálóbb fellépésre.

A míg ugyanaz az állam egyik tisztviselőjének az éjjeli szolgálatait díjazza, mint azt a m. kir. posta tisztviselőinél láthatjuk, addig a magyar vasutas a sokkal súlyosabb, sokkal lélekölőbb szolgálatát nevelésesen csekély fizetésért kénytelen elvégezni s örülhet, ha még a tetemes bírságpénzek csak ritkább időközökben követik egymást. De azért az éjjeli szolgálatot kitűnő intézménynek kell tartanunk, máskülönben nem hívalkodhatnának vele olyanok, a kik azt csak hírből ismerik s nem érhetnének el közvetítésével eredményeket, melyeket nem ők érdemelnek ki.

A mem randum benyújtása óta hallottunk mértékadó körökből ekes beszédeket, melyek mind kiemelték, mind nyomatékosan hangoztatták, hogy azon tarthatatlan helyzet, azon rengeteg igazságtalanság, mely eddig a magyar vasutak hivatalnokait érte, meg fog szűnni, de nem hallottunk soha egy árva szót sem, soha egy biztatást sem arra nézve, hogy az idő előtt elérőtlenítő, testi és szellemi erőinket tönkretévő, egészségünket elpazarló éjjeli szolgálatok rekompencziójával mi lesz? Nem hallottunk soha arról szólani, hogy mikép fogják viszonzni a forgalmi szolgálati ág tisztviselőinek azon rengeteg munkásságát, melyet a magyar királyi államvasutak ezen tisztviselői mindig produkálnak. Nem hallottuk soha sem, hogy mértékadó helyen összehasonlították volna javadalmazásun-

kat teljesítményeinkkel, a mi pedig helyzetünk javításának kiindulási pontját kell, hogy képezze, mert méltányos elbánásra csakis így számíthatnánk

Nehéz és küzdelmes mult áll a hátunk megett, melynél csak a jelenünk súlyosabb. Meddig fogjuk még ezt kibírni, mikor következik be az idegek pattanása, bizonytalan s mielőtt az bekövetkeznék, nem mulasztthatjuk el még egyszer esdve kérni azokat, kik hivatottak sorsúnkon javítani s azt pártfogásukba venni, hogy fontolják jól meg a mi helyzetünket, hasonlítsák össze javadalmazásunkat teljesítményeinkkel s szüntessék meg azon kirívó disharmóniát, mely a kettő között fenáll.

Igyekezzenek rajtunk mihamarább segíteni, ne engedjenek bennünket a mai társadalom páriáivá zülleni s gondolják meg jól, hogy: „*kétszer ad az, a ki azonnal ad.*“

Új vasut.

— Abauj-Szántó — Szerencs. —

Márczius 26.

Minden vidéknek nagy öröme szolgál, ha vasutak épülnek, mert ezáltal a forgalom élénkül és fokozódik, a gazdasági termékek könnyen és olcsó szerrel továbbíthatnak és a kereskedelem újabb, örvendetes lendületet nyer.

Itt van a tény, mely ellenkezőkről bizonyít. Hittem és csalódtam. De azért nem mutatom a hűtlen, csalfa előtt, hogy fáj utána a szívem, nem! Hadd higgye, hogy fel sem veszem az egészet, pedig meglásd, meglásd, kivisznek engem nemsokára a temetőbe.

De talán sokat is írtam már! Majd nem lesz türelmed elolvasni, azért is berekesztem soraimat. Szombaton lesz az athléta-bál, mama el akar vinni, de nincs hozzá semmi kedvem. Most pedig Isten veled, kedves Annám. Gondolj részvétellel szerencsétlen barátnődre,
Elzára.

II.

Kedves cousineom!

Hiszen tudhatod, mondtam neked elégszer, hogy a te Elza barátnődet mennyire szeretem. Nos, hát eddig tartott ez a bájos, szerelmi idyll, eddig és nem tovább. Vége van a sok balga álomnak, vége a sok csillogó ábrándnak — örökre. Én legalább azt hiszem, örökre! Egyszerű, nagyon egyszerű a mi történetünk. Nincsenek benne hatalmas drámai pózok közt megjátszott jelenetek, nincs benne semmi regény, semmi romantika. Csak valami megdöbbentő, rideg egyszerűség, afféle banális, sablonszerű fordulat az egész, amit az esztelen poéták szeretnek tragédiának nevezni. Nagy szó ez arra, ami velem történt, nem is nevezem annak.

Annyi az egész, hogy a bájos Elza — megunt. Érted ezt, kedves Annám? Megunt! Megunt engem, megunta a szerelmemet, terhére vagyok. A szerelme is elmúlt, amit úgy esküdött, hogy örökké fog tartani s hat hónap alatt eltűnt, eloszlott, mint a köd, a pára. Mintha nem is létezett volna soha! Hja, hiába! mindennek az ég alatt elmulás a sorsa.

Most aztán, hogy már rám se néz, hogy nem tettem neki, hát szívesen fogadja a veres Braun doktor udvarlását és pedig ezelőtt ki nem állhatta.

Most nem irok többet. Csak annyit még, hogy én meg bánatomban egy szeplős, elhízott zsidó lánynak udvarolok, még az is meg lehet, hogy el fogom venni. Majd mikor Elza Braunné lesz. Két meghívót fogsz kapni kedves Annám egyszerre, egyiket az Elzád — nekem már nem Elzám! — esküvőjére, a másikat meg szerencsétlen cousin-od lakodalmára. Mennyivel jobb lenne, ha csak egy meghívót kapnál! Értesz te engem, kedves Annám, ugy-e értesz?

Isten veled! Következő levelemben majd többet fogok írni. Maradok a te szerető unokafivéred:
Gyula.

III.

Drága Annám!

Nem tudom leírni, hogy mit érzek. Egyszer nevetni, másszor meg sírni szeretnek örömömben.

Csakhogy szem előtt kell mindig tartani a városok és a községek külön érdekeit és olyan irányt és összeköttetéseket tervezni, hogy az ne csak szűkebb érdekköröknek váljék hasznára, hanem az általánosságnak is szolgáljon.

Van körülbelül hét esztendeje, hogy *Pejacsevics* János gróf egy Hidasnémeti és Szerencs között építendő keskenyvágányu vasutra kapott engedélyt, a mely vasut Tokaj és Debreczen felé jóval megrövidítette volna az utat és az áruforgalmat, Miskolcz elkerülésével olcsóbbá és gyorsabbá tette volna; a mi pedig a fő, Abauj-Szántót, Tállyát és Mádót Kassával egyenes vasuti összeköttetésbe hozva, Kassára és az egész Hegyaljára nézve is nagyon üdvös és előnyös lett volna.

A koncesszió ideje azonban lejárt és a szép tervből nem lett semmi. Pedig *Pejacsevics* tárgyalt az érdekelt községekkel és azon földbirtokosokkal, a kiknek birtokát nevezett vasut érintette és értékesebbé, jobboldalmazóbbá tette volna.

Hogy miért bukott meg ezen vállalat, nem tudjuk. Talán azon körülmény miatt, hogy a vasutat keskenyvágányu viczinálisnak tervezték, ami ugyan jóval olcsóbb lett volna,

de kétszeri átszállást és az áruknak kétszeri átrakását, Hidasnémetiben és Szerencsen involválta volna.

Ezen vasut tehát az akkor uralkodó vélemény szerint nem felelt volna meg teljesen az érdekelték igényeinek, rendes vágányu vasutba pedig nem mertek bele fogni, mert ez minden tekintetben drágább lett volna, a községek pedig, valamint a földbirtokosok szörnyen fáztak a nagyobb költségektől.

És most legujabban *dr. Molnár* Béla gálsczési lakos koncessziót nyert egy Abauj-Szántó és Szerencs közt építendő helyi érdekü vasutra és kilátás van reá, hogy ezen vasut ki is fog építtetni.

És bármily örvendetes legyen azon tény, hogy minél több vasut építtessék, az a tervezett vasut ugy Abauj-Torna vármegyére, de nevezetesen Kassára nézve egyenesen káros és hátrányos lesz.

A vármegye déli része amugy is Miskolcz felé húzódik, már most csak az hiányzik még, hogy Abauj-Szántó Szerencs felé vasutat kapjon Akkor ugyan sem Abauj-Szántóról, sem egész vidékéről soha többé ember nem fog jönni Kassára vétel vagy eladás végett.

Örülj velem együtt te is, mert újra boldog vagyok, még egyszer olyan, mint előbb. Gyula csak olyan aranyos, mint régen volt, mert csak ugy szeret engem, sőt még jobban. Nem is szerette azt a másikat soha, csak azért udvarolt neki, hogy engem bosszantson. No, de én is ugyancsak megkinoztam őt egy csuf, vörös doktorral, ki nem tudott egyéb-ről beszélni, mint az időről, meg a betegeiről. Képzelheted, hogy milyen unalmas volt.

Majd sokat fogok neked otthon beszélni. Engedj meg, hogy ilyen csunyan írok, de ugy reszket a boldogságtól még a kezem is.

Gyula azt mondta, hogy holnap beszél a mamával. Pá, kedvesem! Egy hét mulva már elő szóval beszélhetem el neked boldogságomat. Isten veled. — Maradok örökre a te szerető bárátnéd,

Elza.

Édes Annuskám!

Megengedsz, hogy az én egyetlen Elzám leveleiben írok neked egy pár sort. Először is visszavonok mindent, amit előző levelemben írtam, mert az ugynevezett tragédia nem volt egyéb afféle aranyos szélü, futó felhőnél, melyből nem lesz vihar, csak elhomályosítja kis időre az eget. Nekünk már újra kiderült s nem is fog többet beborulni Képzeld csak, édes cousinom, Elza csak azért fogadta el annak a mam-

lasznak az udvarlását, mert látta, hogy én meg egy gazdag zsidó leány körül forgolódom. Kölcsönös bosszantás akart lenni az egész.

De most már vége van. Beismerjük, hogy mindketten hibásak vagyunk, — Elza is, én is.

Elza meglátott egyszer azzal a lánynyal. Talán egy kicsit intímebb, bizalmasabb színezetü volt a szituáció, melyben meglátott bennünket s ő, a drága, az aranyos, egyszerre rosszat kezdett rólam gondolni.

Igy gondold ei magadnak az egészet, édesem. Ő azzal tovább vitte a dolgot, én megint tovább s már-már azt hittük mind a ketten, hogy csakugyan eltemettük az egymás boldogságát örökre. De nem!

Már most nem enged irni az én aranyos egyetlenem, idejött hozzám és átölelte a nyakamat. É engem hibáztass, hogy ilyen keveset írok, hanem Elzádat, az én kedves kis menyasszonyomat.

Hát mégis csak egy meghívót fogsz kapni, kedves Annuskám, ugy, ahogy én gondoltam. Csókollak, öllelek, te kis angyal, aki felvilágosító leveleddel eloszlattad köztünk a haragot, egünkről azt a kedves, aranyos felleget!

Isten veled! Örülj velem együtt te is, légy boldog velünk együtt te is! Igazán szerető unokafivéred,

Gyula.

Másképp állana a dolog, ha a szerencsés — abauj-szántói vasut Hidás-németiig vagy legalább Forró-Encsig kiépülne, hogy így Mád, Tállya, Abauj-Szántóról vasuton lehetne egyenesen Kassáig jönni, akkor Abauj-Torna vármegye is nyerne s a Tokaj és Debreczen felé vezető ut is jóval megrövidülne.

Uj automobil-rendszer.

Márczius 26.

A legujabb automobil-rendszer *Stoltze* berlini mérnök szabadalma. Gőzmotoros rendszer ez is. Kazánszerkezete azonban teljesen új, az eddig ismertek egyikéhez sem hasonlít.

Legkiemelkedőbb az új, *Stoltze*-féle rendszerénél az így előállított kazán gőzfejlesztő képességében elért haladás. Míg mindeztideig a hasonló kazánoknál csupán 18 atmoszféra nyomással számolhattunk, addig a *Stoltze*-féle kazán 50 atmoszférával működik. Elmés szerkezete egymást keresztező csőrendszerrel bélelt lemezekből áll. A lemez-elemek 800 atmoszféra feszerőt bírnak el és így az 50 atmoszférás működésük a lehető legbiztosítottabb.

Az első kísérlet ezen rendszer mellett a *Henrik* porosz herceg részére készült közúti automobil építésénél történt.

A szabadalom kivitelí jogát a német birodalomra *Krupp*, Magyarország és Ausztria területére pedig a győri waggon- és gépgyár részvénytársaság szerezte meg. Ez utóbbi gyár azután a szerkezeten megejtven mindama módosításokat, amelyek a motort a vasuti üzemben is alkalmazhatóvá teszik, felépítette az első ilyen rendszerű vasuti motor-kocsit.

A vezető szerepet tehát itt is megbontottuk, amennyiben a poroszokat is megelőztük a *Stoltze* szabadalmának a kivitelében.

Az első kocsival a próbajáratokat számos szakember jelenlétében a győr-varsányi vasuti vonalon tartották meg és a szerzett tapasztalatok igen kedvező eredményről tesznek tanúságot. A próbánál elért legnagyobb menetsebesség óráként 67 kilométer. Az egész 68²/₁₀ kilométer uton elfogyasztott a motor 130 kilogramm fa-szenet és 680 liter vizet.

Ezt a motorkocsit valószínűleg a debreczeni közúti vasuton helyezik forgalomba. Üzembe helyezése és alkalmazhatósága elé a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a szakkörök.

Szabadjegyek használata a külföldi vasutakon.

Márczius 26.

Az egyszeri utazásra szóló szabadjegyek használata Magyarországon és a szomszédos Ausztriában is sok oly alkalmatlansággal van egybekötve, melyek más országok vasutainak szabadjegyeinél teljesen elmaradnak

s amelyeket — nézetem szerint — nálunk is bátran elhagyhatnának.

Az utazás megkezdése előtt a jegyet alá kell írni, le kell bélyegeztetni, a félbeszakításokat, melyek száma úgy az oda, mint a visszautazás alatt korlátozva van, a jegyen elő kell jegyeztetni, azonkívül a hivatalnokoknak még igazoló-jegyet is kell felmutatni, mert különben a jegy érvényét veszti.

A porosz vasutakon minderről szó sincsen. A határállomáson a magyar államvasutak igazgatósága által kiadott ajánló levél felmutatása és egy kitöltött elismervény átadása után az állomásfőnök, esetleg a forgalmi hivatalnok kiállítja a szabadjegyet, melynek hátlapjára odairja a kiállítás kelte és odahelyezi aláírását s szóbeli felkérésre felírja a jegy hátára „Beliebige Unterbrechung“ vagyis magyarul „tetszésszerű félbeszakítás“, azután átadja a jegyet és azal többé sem az oda, sem a visszautazásnál más dolguk nincs, mint azt a vizsgáló kalauznak, valamint a pályaudvarba való be- és kilépés-kor a kapusnak felmutatni.

Lebélyegeztetni többé a jegyet nem kell, félbeszakíthatjuk az utazást ott, ahol akarjuk s a jegy érvényességi tartamán belül tetszésszerű időre, ha úgy tetszik, akár minden állomáson is, anélkül, hogy ezen félbeszakítást bárhol is előterjesztettük volna. Az első vizsgáló kalauz kilyukasztja a jegynek az odautazásra megjelölt részét, azután többé a jegyet nem bántják. Nem kell lebélyegeztetni a jegyet a visszautazás megkezdése előtt sem; a kiadott szabadjegy érvényes minden közlekedő személyszállító vonatra, amelynél a megfelelő kocsiosztály van. A III. oszt. szabadjegy például, mivel a gyorsvonatoknál is van ilyen osztály, a gyorsvonatra is érvényes. Már a „D“ vonatokkal, melyeknél csak I. és II. osztály van, csak ezen osztályokra érvényes szabadjegyekkel lehet utazni.

A bajor vasutak szintén ajánló-levél felmutatása és kitöltött elismervény átadása után állítják ki a szabadjegyeket. Ezen jegyekre azonban reá van külön bélyegzővel nyomva, hogy érvényes a D vonatokra is.

Az eljárás a bajor jegyekkel is ugyanaz, mint a porosz jegyekkel, sőt ezekkel minden különös reá jegyzés nélkül félbe lehet szakítani bármely állomáson az utazást, de már az utazás félbeszakítása esetén láttamoztatni

Csak hogy szem előtt kell mindig tartani a városok és a községek külön érdekeit és olyan irányt és összeköttetéseket tervezni, hogy az ne csak szűkebb érdekköröknek váljék hasznára, hanem az általánosságnak is szolgáljon.

Van körülbelül hét esztendeje, hogy *Pejacsevics* János gróf egy Hidasnémeti és Szerencs között építendő keskenyvágányu vasutara kapott engedélyt, a mely vasut Tokaj és Debreczen felé jóval megrövidítette volna az utat és az áruforgalmat, Miskolcz elkerülésével olcsóbbá és gyorsabbá tette volna; a mi pedig a fő, Abauj-Szántót, Tállyát és Mádot Kassával egyenes vasuti összeköttetésbe hozva, Kassára és az egész Hegyaljára nézve is nagyon üdvös és előnyös lett volna.

A koncesszió ideje azonban lejárt és a szép tervből nem lett semmi. Pedig *Pejacsevics* tárgyalt az érdekelt községekkel és azon földbirtokosokkal, a kiknek birtokát nevezett vasut érintette és értékesebbé, jövedelmezőbbé tette volna.

Hogy miért bukott meg ezen vállalat, nem tudjuk. Talán azon körülmény miatt, hogy a vasutat keskenyvágányu viczinálisnak tervezték, ami ugyan jóval olcsóbb lett volna,

de kétszeri átszállást és az áruknak kétszeri átrakását, Hidasnémetiben és Szerencsen involválta volna.

Ezen vasut tehát az akkor uralkodó vélemény szerint nem felelt volna meg teljesen az érdekeltek igényeinek, rendes vágányu vasutba pedig nem mertek bele fogni, mert ez minden tekintetben drágább lett volna, a községek pedig, valamint a földbirtokosok szörnyen fáztak a nagyobb költségektől.

És most legujabban *dr. Molnár* Béla gálzécsei lakos koncessziót nyert egy Abauj-Szántó és Szerencs közt építendő helyi érdekü vasutara és kilátás van reá, hogy ezen vasut ki is fog építtetni.

És bármily örvedetes legyen azon tény, hogy minél több vasut építtessék, az a tervezett vasut úgy Abauj-Torna vármegyére, de nevezetesen Kassára nézve egyenesen káros és hátrányos lesz.

A vármegye déli része amugy is Miskolcz felé húzódik, már most csak az hiányzik még, hogy Abauj-Szántó Szerencs felé vasutat kapjon. Akkor ugyan sem Abauj-Szántóról, sem egész vidékéről soha többé ember nem fog jönni Kassára vétel vagy eladás végett.

Örülj velem együtt te is, mert újra boldog vagyok, még egyszer olyan, mint előbb. Gyula csak olyan aranyos, mint régen volt, mert csak ugy szeret engem, sőt még jobban. Nem is szeretted azt a másikat soha, csak azért udvarolt neki, hogy engem bosszantson. No, de én is ugyancsak megkínóztam őt egy csuf, vörös doktorral, ki nem tudott egyébről beszélni, mint az időről, meg a betegéiről. Képzelheted, hogy milyen unalmas volt.

Majd sokat fogok neked otthon beszélni. Engedj meg, hogy ilyen csunyán írok, de ugy reszket a boldogságtól még a kezem is.

Gyula azt mondta, hogy holnap beszél a mamával. Pá, kedvesem! Egy hét múlva már élő szóval beszélhetem el neked boldogságomat. Isten veled. — Maradok örökre a te szerető bárátnéd,
Elza.

Édes Annuskám!

Megengedsz, hogy az én egyetlen Elzám levelében írok neked egy pár sort. Először is visszavonok mindent, amit előző levelemben írtam, mert az ugynevezett tragédia nem volt egyéb afféle aranyos szelű, futó felhőnél, melyből nem lesz vihar, csak elhomályosítja kis időre az eget. Nekünk már újra kiderült s nem is fog többet beborulni. Képzeld csak, édes cousinom, Elza csak azért fogadta el annak a mam-

lasznak az udvarlását, mert látta, hogy én meg egy gazdag zsidó leány körül forgolódom. Kölcsönös bosszantás akart lenni az egész.

De most már vége van. Beismerjük, hogy mindketten hibásak vagyunk, — Elza is, én is.

Elza meglátott egyszer azzal a lánnyal. Talán egy kicsit intímebb, bizalmasabb színezetű volt a szituáció, melyben meglátott bennünket s ő, a drága, az aranyos, egyszerre rosszat kezdett rólam gondolni.

Igy gondold ei magadnak az egészet, édesem. Ő azzal tovább vitte a dolgot, én megint tovább s már-már azt hittük mind a ketten, hogy csakugyan eltemettük az egymás boldogságát örökre. De nem!

Már most nem enged írni az én aranyos egyetlenem, idejött hozzám és átölelte a nyakamat. Ne engem hibáztass, hogy ilyen keveset írok, hanem Elzádat, az én kedves kis menyasszonyomat.

Hát mégis csak egy meghívót fogsz kapni, kedves Annuskám, ugy, ahogy én gondoltam. Csókollak, öllelek, te kis angyal, aki felvilágosító leveleddel eloszlattad köztünk a haragot, egünkről azt a kedves, aranyos felleget!

Isten veled! Örülj velem együtt te is, légy boldog velünk együtt te is! Igazán szerető unokafivéred,
Gyula.

Másképp állana a dolog, ha a szerencsés — abauj-szántói vasut Hidas-németiig vagy legalább Forró-Encsig kiépülne, hogy így Mád, Tállya, Abauj-Szántóról vasuton lehetne egyenesen Kassáig jönni, akkor Abauj-Torna vármegye is nyerne s a Tokaj és Debreczen felé vezető ut is jóval megrövidülne.

Uj automobil-rendszer.

Márczius 26.

A legujabb automobil-rendszer *Stoltze* berlini mérnök szabadalma. Gőzmotoros rendszer ez is. Kazánszerkezete azonban teljesen új, az eddig ismertek egyikéhez sem hasonlít.

Legkiemelkedőbb az új, *Stoltze*-féle rendszerrel az így előállított kazán gőzfejlesztő képességében elért haladás. Mig mindeztideig a hasonló kazánoknál csupán 18 atmoszféra nyomással számolhattunk, addig a *Stoltze*-féle kazán 50 atmoszférával működik. Elmés szerkezete egymást keresztező csőrendszerrel bélelt lemezekből áll. A lemez-elemek 800 atmoszféra feszerőt bírnak el és így az 50 atmoszféra működésük a lehető legbiztosítottabb.

Az első kísérlet ezen rendszer mellett a *Henrik* porosz herceg részére készült közuti automobil építésénél történt.

A szabadalom kiviteli jogát a német birodalomra *Krupp*, Magyarország és Ausztria területére pedig a győri waggon- és gépgyár részvénytársaság szerezte meg. Ez utóbbi gyár azután a szerkezetet megejtven mindama módosításokat, amelyek a motort a vasuti üzemben is alkalmazhatóvá teszik, felépítette az első ilyen rendszerű vasuti motor-kocsit.

A vezető szerepet tehát itt is megbontottuk, amennyiben a poroszkot is megelőztük a *Stoltze* szabadalmának a kivitelében.

Az első kocsival a próbajáratokat számos szakember jelenlétében a győr-vasvári vasuti vonalon tartották meg és a szerzett tapasztalatok igen kedvező eredményről tesznek tanúságot. A próbánál elért legnagyobb menetsebesség óránként 67 kilométer. Az egész $68\frac{2}{10}$ kilométer uton elfogyasztott a motor 130 kilogramm faszén és 680 liter vizet.

Ezt a motorkocsit valószínűleg a debreczeni közuti vasuton helyezik forgalomba. Üzembe helyezése és alkalmazhatósága elé a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a szakkörök.

Szabadjegyek használata a külföldi vasutakon.

Márczius 26.

Az egyszeri utazásra szóló szabadjegyek használata Magyarországon és a szomszédos Ausztriában is sok oly alkalmatlansággal van egybekötve, melyek más országok vasutainak szabadjegyeinél teljesen elmaradnak

s amelyeket — nézetem szerint — nálunk is bátran elhagyhatnának.

Az utazás megkezdése előtt a jegyet alá kell írni, le kell bélyegeztetni, a félbeszakításokat, melyek száma ugy az oda, mint a visszautazás alatt korlátozva van, a jegyen elő kell jegyeztetni, azonkívül a hivatalnokoknak még igazoló-jegyet is kell felmutatni, mert különben a jegy érvényét veszti.

A porosz vasutakon minderről szó sincsen. A határállomáson a magyar államvasutak igazgatósága által kiadott ajánló levél felmutatása és egy kitöltött elismervény átadása után az állomásfőnök, esetleg a forgalmi hivatalnok kiállítja a szabadjegyet, melynek hátlapjára odairja a kiállítás keltét és odahelyezi aláírását s szóbeli felkérésre felírja a jegy hátára „Beliebige Unterbrechung“ vagyis magyarul „tetszésszerű félbeszakítás“, azután átadja a jegyet és azal többé sem az oda, sem a visszautazásnál más dolguk nincs, mint azt a vizsgáló kalauznak, valamint a pályaudvarba való be és kilépéskor a kapusnak felmutatni.

Lebélyegeztetni többé a jegyet nem kell, félbeszakíthatjuk az utazást ott, ahol akarjuk s a jegy érvényességi tartamán belül tetszésszerű időre, ha úgy tetszik, akár minden állomáson is, anélkül, hogy ezen félbeszakítást bárhol is előterjesztettük volna. Az első vizsgáló kalauz kilyukasztja a jegynek az odautazásra megjelölt részét, azután többé a jegyet nem bántják. Nem kell lebélyegeztetni a jegyet a visszautazás megkezdése előtt sem; a kiadott szabadjegy érvényes minden közlekedő személyszállító vonatra, amelynél a megfelelő kocsiosztály van. A III. oszt. szabadjegy például, mivel a gyorsvonatoknál is van ilyen osztály, a gyorsvonatra is érvényes. Már a „D“ vonatokkal, melyeknél csak I. és II. osztály van, csak ezen osztályokra érvényes szabadjegyekkel lehet utazni.

A bajor vasutak szintén ajánló-levél felmutatása és kitöltött elismervény átadása után állítják ki a szabadjegyeket. Ezen jegyekre azonban reá van külön bélyegzővel nyomva, hogy érvényes a D vonatokra is.

Az eljárás a bajor jegyekkel is ugyanaz, mint a porosz jegyekkel, sőt ezekkel minden különös reá jegyzés nélkül félbe lehet szakítani bármely állomáson az utazást, de már az utazás félbeszakítása esetén láttamoztatni

kell a jegyet, mely alkalommal azt a forgalmi hivatalnok egy bélyegzővel látja el, a félbeszakítás láttatását azonban nem veszik oly szigorúan, mint nálunk, sőt egyes bajor kalauzok azt mondták, hogy azt bátran el is lehet hagyni, mert úgy sem nézik.

A svájci vasutak, nevezetesen a „Schweizerische Bundesbahnen“ az igazgatóságunk utján hozzájuk juttatott kérelemre kiállítva megküldik a szabadjegyeket. Ezt szépen elteszük zsebünkbe, s mikor a legelső svájci vonaton kéri tőlünk a jegyvizsgáló, elővesszük és megmutatjuk; leszállhatunk ott, a hol kedvünk tartja s nem kell a jeggyel szaladgálni senkihez. Itt még a pályaudvarokon sem kell felmutatni a jegyet senkinek, mert a svájci pályaudvarok és várótermekbe beléphet mindenki jegy nélkül, ennek felmutatását csak a vasuti kocsiban kívánják.

Az odautazás végállomása előtt a kalauz a jegy megfelelő szelvényét leszakítja és bevonja, a visszautazás végállomásának elérése előtt pedig elveszi a szabadjegyet.

Mindezen elmondott előnyök nagyon hozzájárulnak az utazás kellemessé tételéhez; nem kell a jeggyel a pénztár előtt tolongani, nem kell a félbeszakításnál várakozni, míg az állomásfőnök vagy a forgalmi hivatalnok reá ér s ez alatt az ember esetleg elmulaszthatja a közuti vasut indulását, elmennek különösen kisebb helyeken a bérkocsik s azután ott állhat gyámoltalanul nagy csomagjával s elvárhat hosszabb ideig, míg tovább juthat vagy görnyedve czipelheti magá podgyászát.

Mindezek az előnyök nálunk is minden nehézség nélkül megadhatók volnának s különösen a tetszés szerinti félbeszakítás még a jegyek kiállítását is könnyítené.

Nyáron igen sokan tesznek hosszabb utakat a vidék tanulmányozása céljából, s ha utjokat az oda- és visszautazásra összesen engedélyezett hatszori félbeszakításnál többször akarják megszakítani, már két jegyet kell kérni és kiállítani.

B. L.

HETI KRÓNIKA.

Itt van a Palmarum: virágvasárnapja, A keresztényvilág apraja és nagyja Békességes szível templomokba tér be S áhitattal készül a komor, nagy hétre. Szeretet, bocsánat lebegi át őket, Míg Kinában ölik — a hittérítőket.

Kalmár-eszmék hona dicső Amerika
S bizony a morálnak ott is sok a lika . . .
Ujabbán egy olyan szalon nyílt meg ottan,
Hol élted, ha tetszik, finoman kilobban.
Az „öngyilkos szalon“, áutré is van benne.
Az „ördög pitvara“, ez tán jobb név lenne.

Én már azt hittem, hogy síri vermet ástak
A cifrán kihimzett jó mézeskalácsnak,
Hogy már oda a szív, pólyás baba, pipa,
S ime rád czáfolnak jó öreg Akiba.
A talján, mely mindég művészetet ápol.
Műtárgyat készít már, jaj mézeskalácsból.

A bileki sánczig az ut hej, de hosszú,
No de elsántikal oda is a bosszú.
Bakák hóhérjait börtönre itelték,
De az igazságot kissé rosszul mérték,
Kangjuk az megmaradt, így hát mitse félnek,
Rabság után talán még elő is lépnek . . .

Hinnéd, kulturában már aligha állhat
Az az ősi mondás, hogy az ember — állat.
Ember-dicsőséged bizony le-le lohad,
S szégyenled ilyenkor tulajdon fajodat,
Olvasván a hirt, hogy pár fillérért Bécsben
Négy embert megölt egy rossz suhancz a héten.

Egy szép özvegy háza Hajdu-Böszörményben
Bőven volt a pénzben, a pompában, fenyben . . .
Uczezu latrok rája, ezüstöt, aranyat
Egy szálíg elloptak s csoda mód' ott maradt
A bankója, pedig az sem volt ám kevés . . .
Aranyvaluta van! S **fizetésrendezés?** . . .

Passe-partout.

HIREK.

Nagy hét.

Virágvasárnapja van. A bársony-arczu barka ágak rythmikusán hajlongnak már a fákon, mintha hozsannát hintenének a feltámasztó ős Erőnek, mely a pompázó tavaszi ég alatt bevonulását tartja, hogy rügyet fakasszon, életet varázsoljon . . .

És a ki ebben a túl modern, pillanatnyi kéjeknek élő reális korban még hinni szeret, annak e napon Keletre szárnyal a lelke, oda az olajfák hegyéhez s ha a multba néző gyöngye szem évezredek ködén keresztül nem hatol, hét napon át segít a szentegyház világitó fáklyája, hogy az emlékezés elzárándokoljon a helyre, hol egykor kezdetét vette a názárethi diadalmas tragédiája . . .

Csodaszép színjátéka te az Isten

Fiának, emlékezzenek is meg rólad a templomokban, a gyárak kürtőinél, a hajókon, az irodákban, mindenütt, a hol az eszményt taposó örök skepsis iszapja még el nem borítá a hit, remény és szeretet virágait . . .

Felbúgnak hát e héten Jeremiás mélabús zsolozsmái, a zokogó passiók és a szenvedések hangulatai körülfonják a lelkeket. De csak a föld egyik felén ?

A globus másik oldalán is. Kelet vizeit pirosra festi ezernyi harczosok vére, akik inkább szántanának vagy irnának szépet, nagyot, maradandót alkotva az emberiség és az Isten fia dicsőségére, a ki az Alkotó trónusa mellett most elborult arcczal kérde mendyei atyjától:

— Hát keresztalált halva, ezekért váltottam meg a világ összes bűneit ? ! . . .

P.

* **Hymen Rédel Sándor** államvasuti mérnök eljegyezte Steuer Erzsit, Steuer Gyula leányát, Budapestben.

* **Életunt vasutas.** Arany Dezső állomásfőnök-helyettes Zsolnán, e hó 19-én egy szállóban revolverrel magára lőtt, de sebe nem életveszélyes. Tettének oka ismeretlen.

* **Miskolcz—diósgyőri gőzvasut.** Mint értesülünk, a miskolcz—diósgyőri gőzvasut ügye örvendetes módon halad. Ugyanis — hir szerint — a tervezett vasut közizgazgatási bejárása iránt történt már intézkedés, amennyiben a miniszter a közizgazgatási bejárás napját f. évi április hó 7-re tűzte ki.

* **Helyi pótlék a ksodnál.** A kassa-oderbergi vasut ruttkai alkalmazottainak küldöttsége Saager Ferencz felügyelő vezetése alatt ruttkai Ráth Péter vezérizgazgatónál tisztelegve, azon biztató választ nyerték, hogy a helyi pótlék engedélyezése kilátásba van helyezve.

* **Egy pályaőr rémtette.** Tömösről írják nekünk, hogy véres eset történt a minap a tömösi szoros egyik vasuti őrházában. Székely Kolumbán Lajos vasuti pályaőr revolverrel többször rálőtt a feleségére, aki elhagyta volt őt s most ingóságainak elszállítása végett tért vissza hozzá. Az asszonyt, aki a nyakán és lábán súlyos sérüléseket szenvedett, az éppen ott elhaladó vonaton a brassyói kórházba szállították. A pályaőr később elkeseredésében minden ingóságát egymásra halmozta az őrházban, amelyet azután bezárt és felgyújtott. Szerencsére egy tehervonat személyzete eloltotta a tüzet. A pá-

lyaőr ezután Brassóban önként jelentkezett a rendőrségnél.

* **Elgázolta a vonat.** Tordáról jelentik: Szerdán este a tordai vasuti állomásnál Virág Antal tordai dúsgazdag kereskedőt elgázolta a vonat Virág Antal egy esti vonattal érkezett haza és a sinek mellett gyalog akart a városba menni. Azonban már elindulása előtt rosszul érezte magát. Utközben szédülés fogta el s összeesett a földön. Eközben tolatás volt s a szerencsétlen embert a sötétben nem vehette észre a mozdonyvezető és jobb lába a gép alá került, mely keresztül ment rajta, lábafejét egészen összezúzta, sőt homlokát is erősen megsértették a kerekek. A nagy fájdalomtól Virág magához tért s kiáltásaira rögtön odasiettek a vasuti alkalmazottak s felemelték a földről. Mellette hevert bőrtárczája, melyben 10,000 korona volt. A súlyosan sebesült embert beszállították a tordai megyei közkórházba, hol azonnal megoperálták. Jobb lábát térden alul levágták, homlokát pedig bekötötték. Az orvosok biznak életbenmaradásához. Hir szerint Virág közel egy milliónyi vagyonát, melyet saját maga szerzett, részben az egyháznak, részben a kórháznak szándékozik hagyni.

* **Uj vasut Gömörben** Az eger—putnoki vasutvonalon kívül még egy másik vasutvonalat is nyer rövid időn belül a felvidék. Ózd—battai vasut lesz ez, a melyet a Pesti Kereskedelmi és Iparbank fog kiépíteni a már meglévő ózd—nadasdi keskenyvágányu vasutvonal felhasználásával. Ezzel egyidejűleg a Bánréve—Ózd szárnyvonal is uj kezelésbe kerül, illetve a rimamurányi társulat a banknak adja át, a melyért a banktól részvényeket kap. A bank a személyforgalom gyors és előnyös lebonyolítása szempontjából automobil járatokat tervez.

* **A vasuti podgyászholdárok országos gyűlése.** A vasuti podgyászholdárok és ideiglenes alkalmazottak e hó 19-én éjjel 11 órakor tartották meg országos gyűlésüket a József főherczeg szálló disztermében. A mozgalom, mely a tervbe vett bérbeadás ellen irányult, oly nagy arányokat öltött, hogy a terem kicsinynek bizonyult. Magyarország összes vasuti állomásairól érkeztek kiküldöttek a gyűlésre, mintegy 800-an. A gyűlés elnökéül Obernyik Edét választották meg, aki megnyitván a gyűlést, ismertette a kérdéses magánvállalat bérbevételi ajánlatát Dr. Szabó Imre és dr. Csepreghy Lajos számoltak be azután eljárásukról az országos gyűlésnek, hangoztatván, hogy a terv most meghiusult. Az országos gyűlés husz tagu permanens bizottságot küldött ki, mely ez ügyben elaboratumot fog kidolgozni s átadni az elnök-izgazgatónak s a kereskedelmi

miniszternek, hogy egyszer mindenkorra elejét vegyék a bérbeadásnak s ezáltal sok ezer család tönkretételének. Az országos gyűlés ezután a nyugdíjkérdésről és fizetésrendezésről tárgyalt. E kérdésben, miután az éppen rendezés alatt van, várakozó álláspontot foglal el s megbizta a permanens bizottságot, hogy azonnal hívjon egybe újabb gyűlést, ha a mostani fizetésjavítási tervezetből kimaradnának. A gyűlés harmadik pontja az országos egyesület megalakítása volt. A tervet egyhangulag elfogadták, s nyomban meg is alakították az országos egyesületet, mely mint erkölcsi testület ugy az utazó közönség, mint az államvasutakkal szemben a podgyászshordárokért az anyagi és erkölcsi felelősséget elvállalja. Ez az egyesület átveszi a podgyászshordárokna a mávnál lefizetett biztosítékait is s az elveszett podgyászokért az utas az egyletnél kérhet kárpótlást. Ez az egyesület egyuttal nyugdíjpótló- és betegsegítő-egylet is lesz, melynek ideiglenes tisztikarát is megválasztották. Az egyes pontokhoz Pozsony, Szabadka, Szeged, Arad, Temesvár és Kassa kiküldöttei is szólottak higgadtan, tárgyilagosan, úgy, hogy a rendőrség kiküldöttének nem volt oka a beavatkozásra.

* **A tátrai vasut** A Szepesség legnagyobb kincse: a Táttra s a tátrai fürdőtelepek fejlődése érdekében a legnagyobb fontosságú tényező: a vasut kérdése már a megvalósulás stádiumába lépett. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium belátva a tátrai vasut óriási fontosságát, engedélyt adott Krieger Vilmos és Matejka Vince poprádi lakosoknak, hogy Poprádról Ótátrafüredig villamos gépkocsi járatokat létesítsenek. E hó 22-en tartották meg a tátrába vezetendő vasut műssaki bejárását. A bizottság, a műssaki bejárás során semminemű akadélyt és nehézséget nem talált, a mi a tátrai vasut megépítését akadályozná úgy, hogy a vállalkozók az építéshez a jövő héten hozzáfognak. Tekintve, hogy a vállalkozók a lehető legnagyobb apparátussal fognak hozzá a létesítéshez, egész bizonyosra vehető, hogy a poprád—tátrafüredi vágánynélküli villmos gépkocsi járat ez év június 15-én át lesz adható a közforgalomnak.

* **Vasuti előmunkálati engedélyek.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Kober* Ágoston és Simon budapesti lakosoknak a m. kir. államvasutak Bánóc állomásától Lazony, Berrétő, Gatály, Dubróka, Butka, Szalók esetleg Málcza, Deregyő, Vaján, Mogyorós, Feketemező Kiskapos, Nagykapos, Veskócz, Vajkócz, Mátyócz, Palló, Bátfa, Sislóc, Botfala, Tarnóc és Ordarma községek érintésé-

vel a m. kir. államvasutak Ungvár állomásáig vezetendő h. é. vasutvonalra továbbá *Halász* Zoltán pestmegyei gyóni földbirtokosnak az ungvölgyi vasut Kisberezna állomásától Ublya, Ladomér és Kolonica községek érintésével a nevezett által tervezett homonna—sztarinai h. é. vasut Sztakcsin állomásig vezetendő rendes vagy keskeny nyomtávu gőzmozdonyu vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

* **Motorüzem a magyar helyiérdekű vasutakon.** A minap megirtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszterium tárgyalásokat folytat a magyar helyiérdekű vasutvállalatok képviselőivel, hogy a helyiérdekű vasutakon behozzák a motoros üzemet. Ez ügyben a kereskedelemügyi miniszterium gróf Serényi Béla államtitkár elnöklésével értekezlet volt, melyen a magyar helyiérdekű vasutak érdekeltejei vettek részt. Ez értekezleten alapszabályban és nagy vonásokban véglegesen meg egyeztek, hogy az automotor-üzem fokozatosan alkalmaztassék. Kimondták, hogy a motoros üzemet első sorban azon helyiérdekű vasutaknál alkalmazzák, melyek nagyobb forgalmat bonyolítanak le, és amelyeknél az eszközök megszerzése nem fog nagyobb nehézségekbe ütközni. Azoknál a helyiérdekű vasutaknál, amelyeknél az emelkedés a 15 pro mille-t meghaladja, a motoros üzemtől egyelőre eltekintenek. A pénzügyminiszter gondoskodni fog az automotorok és a hozzávaló kocsik beszerzési költségeiről és pedig olyképpen, hogy a Magyar Államvasutak a fölmerülő költségek 5 százalékos kamatát a sajátjából fedezi, míg a helyiérdekű vasutak az automotor és hozzávaló kocsik költségeit 25 éven át 2.1 százalékos annuitásokkal fogják törleszteni. Az automotorok előállítását részben az Államvasutak gépgyára, részben a Ganz-gyár eszközli, mely utóbbi a kocsikat is fogja szállítani.

* **Az orosz belső-ázsiai vasutvonalat,** amely jelenleg Andisan városig terjed, legközelebb déli irányban meg fogják hosszabbítani. Az orosz kormány ugyanis — mint Pétervárról jelentik — még ez évben szándékozik az új vasutvonalat Szamarkand és Termesz közt az orosz-afgán határon kitüzni. **Termesz**, amelyet nem régen kebelezték a turkesztáni katonai kerületbe, fontos forgalmi pontja az orosz-afgán kereskedelmi összeköttetésnek. Mivel pedig **Termesz** nemcsak kereskedelmi, hanem politikai szempontból is nevezetes, egybeköttetése az orosz vasuthálózzattal nagy jelentőséggel bír, amely még növekszik, ha figyelembe vesszük, hogy 1895-ben a **Tas-kend-Orenburg** közti vonal is remélhetőleg befejezést nyer.

IRODALOM.

Felhívás.

Vasutas kartársaink köréből nap-nap mellett érkezett levél, melyben tanácsért fordultak hozzánk, hogy a vasuti altiszti viz-gá-hoz ajánljunk tankönyveket.

A válaszadásnál minden egyes esetben némi lelkifurdalást éreztünk, hogy tanácsunkkal használtunk-e a törekvő kartársnak, hogy az a különféle tankönyvekből ki tudja-e választani a szükséges tanulni valót, nem fecsérli-e idejét olyan dolgok megtanulására, melyek az altiszti viz-gá-hoz nem szükségesek, avagy nem hagy-e el olyanokat, amelyeknek nem tudása a sikert egyenesen kizárja?

Ez indított bennünket arra, hogy programunkat — melybe az alkalmazottak szak-szerű oktatását is felvettük — ily irányban is kiterjesztve, az 1888 évi 15841. sz. köz-munka és közlekedési miniszteri rendeletben foglaltak szoros betartásával „A vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét“ össze állítsuk és kiadjuk.

A szükséges anyagot, közről ismervé az altiszti vizsgarendet és alkalmazkodva azok értelmi képességéhez, a kik e kézikönyvet használni fogják, tisztán és világosan a legjelesebb tanerők könyveiből állítottuk össze és pedig úgy, hogy mellette tanító külön oktatása teljesen felesleges.

A kézikönyv *április hó folyamán elhagyja a sajtót s megrendelhető szerkesztőségünkél.*

Ára 3 korona. Szállítjuk utánvéttel vagy 3 kor. 35 fillér összeg előzetes beküldése után ajánlva, portómentesen.

Miskolcz, 1904. márczius hó 26-án.

A „Haladás“

vasuti szak- és szépirodalmi heti lap
szerkesztősége.

Tarka élet.

A becsületesség jutalma.

Márcz. 26.

Ennek a történetkének ugyan — amint főntebb is látható — az a címe, hogy a „becsületesség jutalma“ és holmi tanmesének ígérkezik, de azért nem ajánlom, hogy elemi iskolák olvasókönyvébe tegyék be szemléltető példának.

Egy fiatal ember utazott Kassáról Budapestre és a mikor Hatvanhoz közeledett a gőzös, észrevette, hogy

a jegye eltűnt. Kereste mindenütt, de biz' annak teljesen nyoma veszett. Megijedt, hogy még a tetejébe büntetést is kaphat, a miért jegy nélkül utazik. Leszállott tehát Hatvanba és a pénztárnál új jegyet váltott. Fájdalmas sóhajjal tette zsebre a tárczáját és éppen odébb akart állani, a mikor a földön egy rózsaszínben mosolygó szép papír-tízforintost pillantott meg, mely ott pihent szerényen, mint az erdők mélyén illatozó ibolya.

— Ezt a jó Isten küldte! — gondolta magában a fiatal ember és gyorsan rátette a lábát a pénzre.

Körülnézett óvatosan. Egy uriember állott a pénztár közelében és elmerülve tanulmányozott egy plakátot. A fiatal emberben vívódni kezdett a csábítás a lelkiismerettel.

— Lám, csak lehajolsz és meg van az utiköltség — így szólt a Csábítás.

— Igen ám, de ez a tíz forint nem a tied, hanem azé az uré! — szólott a Lelkiismeret.

Végre is a Lelki ismeret győzött és a fiatal ember dadogva szólott:

— Pocsánat uram, de a tízes . . . itt találtam . . .

— Köszönöm. Sohasem vigyázok a pénze ure.

— A fiatal ember büszkén, fölemelt fővel távozott és amikor beült a kupéba, szerette volna arcon esőkolni magát a tükörből. Csakhogy abban a kupében nem volt tükör. No, mert harmadik osztályba váltott másodszer jegyet takarékoságból. De min legyen! Azért a harmadik osztályban zsentlménnek érezte magát és forrón megszorította a saját kezét.

— Brávó fiu! Úgy viselkedtél, mint egy lovas!

. . . Mikor Pestre érkezett, ki akarta venni a tárczájából a jegyet. A jegy valóban benne volt, hanem az egyetlen tízforintos a hiányzott. Kiszült, hogy a saját tárczájából esett ki az a tízes, amit talált. És ő azt odaadta egy urnak, akit sohasem látott az életben, amelyben ime sokkal kevesebb a mord, mint a elemi iskolás olvasókönyvekben.

CSARNOK.

Ha kél a nap . . .

Ha kél a nap első sugára:

Szerelmed éledő lángjára

S szemed tüzére gondolok;

Szívemben a remény fölébred,

Hogy nem hiába küzdök érted

S leszünk még együtt boldogok.

Ha délpontján ragyog tüzelve,

Szemed tüzével összevetve —

Mily hideg, — arra gondolok:

Ábrándjaimban elmerülve,

Ugy érzem: minden gát leküzdve, —

S a szívem lázasan dobog.

*Ha hajlik aztán nyugovóra
És üt az alkonyati óra:
Mindegyre arra gondolok,
Talán csupán csalóka álom
Szerelmed s én hiába várom
Az ébredést, mit áhitok.*

*Jgy hányja életem hajóját
Szerelmem, vészes tengeren át
A kétség, majd meg a remény,
Mig egyszer végre szirthez csapja,
Reám borul a sir nyugalma
S nyugtot csak akkor lelek én.*

Kozma János.

A megtérés.

Olasz novella.

Irtta: **Matilde Serac.**

(Folytatás.)

S aztán, mikor a papa bejön, hogy megcsókoljon, behunyjuk a szemünket s úgy teszünk, mintha aludnánk.

— S téged megcsókol a papa?

— Igen: aztán megint úgy megy el, lábujjhegyen, mint a hogyan bejött.

— A mamát nem csókolja meg?

— Nem. — szólt a gyermek s elmélázott.

— Te a mama szobájában alszol?

— Igen: az előtt nem ott aludtam. De a papa elment utazni egy hónapig s a mama aki félt egyedül aludni, bevitte az én kis ágyamat az ő szobájába. Aztán ott is maradtam.

Flavia hátradőlt a karosszékben, mintha ájulás vett volna rajta erőt. A gyermek csodálkozva nézett rá okos, mély szemeivel. Flavia nem beszélt, nem mozdult, úgy, hogy Paolo végre aggódni kezdett miatta, oly halavány volt. Gépiesen forgatta és szorongatta kezében fővegét s óhajtotta, hogy atyja mielőbb visszajöjjön s hazavezesse őt. Aztán Flavia megrázkódott, fölemelte fejét s arcán oly végtelen fájdalom tükrözött vissza, hogy a gyermek önkénytelenül kitérta felé kis karját, mintha anyja lett volna.

— Mi bajod van?

Flavia heves zokogásban tört ki, miközben csókjaival borította el a szép, gyöngéd szívü gyermeket, kit egészen bámulatba ejtett ez a szenvedély. A nő könyeivel áz-

tatta Paolo fürteit, rózsás arcát, hófehér nyakát.

— Ne sirj, édes, ne sirj, édes... — vigasztalta a gyermek.

— Nem sirok, nem, nem sirok többé. Csókolj meg úgy, mint a mamát szoktad.

A gyermek átfonta gömbölyü karjaival a Flavia nyakát s szeretettel megcsókolta ajkait.

— Isten veled fiacskám: maradj itt pár perczig. Atyád nem sokára jönni fog és haza vezet. Nekem el kell mennem.

— Megmondhatom a mamának, hogy itt voltam?

— Miért?

— Mert a papa azt mondta, hogy ne szóljak.

Flavia gondolkozott: aztán, mintha a legutolsó kétsége is eloszlott volna:

— Mondd meg a mamának, hogy Flaviánál voltál.

Szép fehér kezét egy pillanatig a gyermek göndör fürtjeire nyugtatta, mintha megakarna áldani.

*

Cesare és Flavia sohasem találkoztak többé.

(Vége.)

Innen-onnan.

A szerencse.

Egy koldusasszonyt, akinek jobb- és balkarján és a hátán is van egy-egy gyerek, elüt egy száguldó automobil. Az asszony felsóhajt: Mégis van Isten, utólért a szerencse minket is.

Biztosíték.

Juczi: Jaj néni, hallotta? A bank, amelynél benn van a pénze, megbukott...

Néni: Tőlem ugyan megbukhatik.

Juczi: Hát meg se ijel?

Néni: Hiszen nálam van a takarékpénztári könyveeském.

Jobb.

A: Melyik várost szereted jobban: Páris, vagy Londont?

B: Páris. Jobb szeretem ha az erkölcsömet veszélyeztetik, mintha az idegeimet teszik tönkre.

Naiv kérdés.

Fiu: Mikor vesz papa nekem egy automobilt?

Apa: Majd ha lesz auto-miből.

Hidegvér.

Poldi: Dófi, hiszen te hamisan játszol!

Dófi (nyugodtan): Nekem mondd?

Szemtelen kéregető.

Huszár: Fogja, itt van tíz fillér.

Kéregető: Csak tíz? Eddig mindig húzat kaptam. Talán a börzén játszik ujabban a főispán ur?

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Pontrejtvény.

	a	
	1 . . . 1	
	2 . . . 2	
	3 . . . 3	
b	. . . . .	b
	4 . . . 4	
	5 . . . 5	
	6 . . . 6	
	a	

Ezen pontok helyére a következő értelmű szavak helyezendők el:

- 1—1. Betű az abc elejéről.
- 2—2. Emberi testrész.
- 3—3. Így nevezik az élettelen testet.
- 4—4. Férfi név.
- 5—5. Vizben élő állat.
- 6—6. Betű az abc végétől.

a—a és b—b sorok egy kedvelt lap címét adják.

A talány minden megfejtője, ki pontos címét közli s csomagolási és posta díj fejében 50 fillért beküld, jutalmul egy értékes könyvet kap.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő április hó 8. A talány megfejtését április hó 10-iki számunkban fogjuk közölni.

A „Haladás” 11-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Dénes, Antal.

A 21 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyveket kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Gézengúz. Árneve sikerült és találó. A verset azonban nem közöljük.

Bakte. A két ballábú ellentengernagy története igen megható. Nekünk mégis az a részlet tetszik legjobban, ahol a hiuzszemű őrgrof főuri elveit a ruhaszártó-kötélre akasztja s a gondatlan szobalány a többi felétn művel együtt bevasalja. Ezt a részletet megörökítjük s czenettel átadjuk a halhatatlanságnak, a többi pedig maradjon — *hallhatatlan.*

F. S. indor. Zlym. Nines tudomásunk róla.

Aranyvirág. Talán ha terünk engedni, némi javítással közölni fogjuk

Altiszt. 76. Kérvényét szolgálati uton adja be az igazgatóságához.

N. Z. A pályázatokat nem hagyjuk abba. Legközelebb ismét ki fogjuk írni.

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

Előleges értesítés!

Értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján összeállítottuk és kiadjuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka már a legközelebbi hetekben elhagyja a sajtót!*

Ara 3 korona.

Miskolcz, 1904. márcz. 5-én.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

! Előjegyzések és előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

K. RÁCZ JENŐ

MISKOLCZON,

gyógyszerésznél

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjegyemmel vannak ellátva.

„AZ ARANY SZARVASHOZ” czimzett gyógyszerertárában

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

- Iris virágarczkenőcs.** Számos hölgy áltja jó hatását — szépítő, piható ellen, arcz- és kézörmegek segyem-puha-ágot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőkől késő korig megóvjá, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balszam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénus arczpor, fehér, rozsa és krém színekben, 1 kis dohoz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel egysezi száj kölesönöz, a fogak romlását gátolja és a foghínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desztillálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszereimet nem használhatk és fogfájás van, ajánlatk a káftint jó hatású (Pyrethro) svelezi fog-csepp, 1 üveg ára 50 fillér.
- Hajerősítő (balszam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem a hajhullást és fejbőrkorpaódást megakadályozja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatúal fogva szivesen alkalmazhatk. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
- RácZ Jenő keleti „Balszam bajuszpedrtője”** soha még nem meg nem avasodó, zírmentes balszammokból készitve, igen kellemes illatú, minden bajszszinhez alkalmazható. 1 kis dohoz ára 30 fillér. 1 nagy dohoz 50 fillér.
- Cannabin** (gyukszembalszam), biztos hatású és legkönyelmesebben és sömörök kírására. 1 üveg ára 70 fillér.

Forgalomban van és közmegelekedéssel használják a

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 dohoz ára 1 korona.
Szőrvesztőnek Depilatoriumot. 1 üveg 1 korona.
Rüh (C-úhatka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.
Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj. 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van: kívánatai részletes anyagok utasításokkal megküldhetk **Csak azon készítmények valódiak, melyek tenni védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonszereket, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságunkkal fölhalmozjuk: úgy, hogy általában hazai szerek gyántit legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapestben **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerértára, Király-utca 12. szám.

Rendelési czim: **K. RÁCZ JENŐ** GYÓGYSZERÉSZ MISKOLCZON.

Utánzásoktól tessenek óvakodni.

Szelényi és Társa Miskolczon.